

1913.

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489. sz. — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szög szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzetem 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona

Csordultig a pohár.

A munkapárti rendszer büneiért az ország jövője lakol meg. Irtózáttal gondolunk arra a pillamatra, amikor ezt az országot is megfogja tudni. Mert ez akkor következik be, amikor talán már egy második Tisza István ül be az elnöki székbe és második munkapárti többséggel szavaztat majd meg valamit, aminek nem kell éppen véderőjavaslatnak lenni. Sőt a többségnek sem kell többségnek lennie.

Minek ott a többség, ahol ellenzék nincs, mert kihordták. Lukács László — nyilván Tisza István szellemétől vezetve — újabb olyan javaslatot nyújtott be a képviselőház ülésében egybegyűlt munkapárti értekezlet elé, amely javaslat végeredményében kettős merénylet:

1. Megfosztja az országot követküldési jogának szabad gyakorlásától.

2. Megfosztja az országgyűlés tagjait annak lehetőségétől, hogy hivatásukat másként, mint kormány igájában, teljesíthessék.

Aki azt hiszi, hogy ez lehetetlen, aki azt hiszi, hogy ez képtelenség, aki azt hiszi, hogy ilyesmit még egy csendőrszuronyok védelme alatt, ellenzék nélkül tanácskozó pártértekezlet elé sem lehet odalökni; aki azt hiszi, hogy ez valami beteg agyvelő rémlettása és nem produktuma, az olvassa el az ellenzéki napilapok tudósításait és olvassa el Apponyi Albert grófnak a Budapest csütörtöki számában írt hatalmas cikkét s látni fogja, hogy mennyire igazunk van.

Lukács és Tisza végleg belelovalták magukat a törvénygyalázás perverz mámorába s többé nem tudnak megállani a ledöfött népszabadságok, a pozdorjává tört alkotmány és a megfojtott bírálat párologó tetemein át vezető uton. És olyat merészelték, amire hiába keresünk példát a világtörténelem legsötétebb lapjain.

És most már látszik, hogy őket ezen az uton megállítani senki más nem fogja, mint maga a végsőkig felháborodott, vérig izgatott és szantszándékkal a végletekbe vekszált ország.

Mert ezt már tényleg lehetetlen eltűrni s az ország bizonyára nem is tűri el, hogy ezután már nemcsak az általa megválasztott képviselőt fosztják meg elidegeníthetetlen és alkotmányos jogától, a tanácskozásban és határozathozatalban való részvételtől, de egyenesen a nemzet követküldési jogát konfiskálják azzal, hogy ha nem munkapártit küld a parlamentbe, a mandátumot egyszerűen megsemmisítik.

Ez a törvény volna a betetőzése a munkapárt választási rendszerének, ha... Ha a mérték be nem telnék. Ámde közel a nap s az idő teljességét csak siettetik az efféle vakmerőségek, — a mikor az ország kavargó, örvénylő, fel-

tornyosuló és rájuk zuhanó indulata, mint egy politikai özönvíz fogja az egész rendszert összetörni, megfojtani s aztán elsodorni a semmiségbe, hogy hirmondója se maradjon!...

Hazafias eskümintá.

A hatalom esküt kíván a legkisebb szolgálójától is. Megköveteli, hogy hűséget fogadjon minden köztisztet betöltő egyén.

Ma az egész köz- és társadalmi élet annyira romlott, annyira meg van fertőzve, hogy ettől már semmi tiszta munkát, semmi becsületességet és hazafiságot az eddigi rendszer mellett nem várhatunk — eskü nélkül...

Egyedül a nép, a milliányi nép van arra hivatva, hogy ezt az egész romlott rendszert megsemmisítse és ennek romjain felépítse a szabadság, egyenlőség és testvériség hármasságából épült új Magyarországot.

Erre egyetlen eszköz kínálkozik. Köveszük a hatalom hűségesküt fogadtató módját. Alakítsunk ezalapon függetlenségi pártot, mely a köteleikébe tartozó tagjait tényleg a mindnyájan egyért és egymindnyájáért magasztos, szentséges elvben szétválaszthatlan fogadalmi kapcsolattal összetartsa.

Minden egyes párttag legyen fogadalmat, adja polgári becsületszavát írásban, hogy a magyar hazá, az ország törvényben gyökerező alkotmányos jogait még élete feláldozásával is megvédelmezi. Ragaszkodik a szabadság, egyenlőség és testvériség jegyében folyó nemzeti küzdelemhez. Elkezdve a falusi baktárségtől fel a miniszterelnökségig, minden vonalon ez eszmék előmozdítása mellett teljes tudásával és testi erejével harcolni fog.

Hogy pedig ezt a párt mindegyik tagja tartózkodás, teelem nélkül tehesse, szolidaritást vállal az egyetemes függetlenségi párt tagjaiért oly esetben, midőn bárkit tagjai közül a hatalom politikai bosszúból üldöz.

Ha ilyen alakulással indul utnak a függetlenségi párt és ha ennek községenként csak 10—15 tagja is lesz, választókerületi és vármegyei központi irányítás, vezetés mellett, kiszámíthatlan erőt bír kifejteni.

Nem az a fő, hogy sokan legyünk. Az a lényeges, hogy egy bátor, minden körülmények között becsületesen kitartani képes, szétválaszthatlan gárda alakuljon.

E cél kivételéhez ajánlom a következő fogadalmat, mely a taggyűjtő aláírási iv fejéül szolgálna:

„Alólírott magyar polgári becsületszavamra fogadom, hogy mindaddig, míg az udvarhelyvármegyei függetlenségi párt tagja leszek, a magyar hazá, az ország törvényekben gyökerező jogait még életem árán is megvédelmezem.

Ragaszkodom a szabadság, egyenlőség és testvériség magasztos elveiben lefektetett szent hagyományokhoz s az azokért folyó nemzeti küzdelemben résztveszek.

Elkezdve a falusi baktárségtől fel a miniszterelnökségig, minden vonalon ez eszmék előmozdítása, megvalósítása mellett, teljes tudással és testi erőmmel harcolni fogok.

Kötelezem magamat, hogy e célok eléréséhez évenként önként, minden felszólítá-

bevárása nélkül legalább 1 K összegű adománnyal hozzá járulok. Viszont tudomásul veszem, hogy a mindnyájan egyért és egymindnyájáért elvből kifolyólag, ha politikai üldöztetés ér, a pártkötelék jogügyi képviselőtemről díjmentesen gondoskodik.

Arra fogok törekedni, hogy évenként egyszer, lehetőleg március 15-én, a pártkötelék céljainak előmozdítására tetszés szerinti belépési díjjal, lakóhelyemen hazafias ünnepség rendeztessék és annak összes bevétele a központi vezetőség rendelkezésére bocsáttassék, nyilvános számadás kötelezettsége mellett.

Ez lenne a becsület pártja. Szükség van erre most inkább, mint valaha.

A hatalom pénzzel, anyagi előnyök nyújtásával, erőszakkal, hatalmi nyomással, a mai gyalázatos rendszer mellett, mindent megtehet. Ezzel szemben a szövetkezett ellenzék csakis a becsület, a jog, törvény és igazság legyőzhetetlen fegyverével harcolhat. Erre is azonban szervezkedni kell.

Akad ma még az országban olyan számú hadsereg, mely a becsület zászlójával kezében, sikeres küzdelmet folytathat. A taggyűlést azonnal meg kell indítani!...

Székely hazafi.

Népgyűlés Székelykeresztúron.

Székelykeresztúr és vidékének népe ma (vasárnap) délután 4 órakor tiltakozó népgyűlést rendez a magyar alkotmány ellen elkövetett merényletek és a kormány törvénytelen visszaélései miatt.

E népgyűlésen Székelyudvarhely város polgársága is képviselve lesz, a mennyiben egy nagyobb számú társaság részvételét már elhatározta. A még csatlakozni kívánókat ezután kérjük, hogy a ma délután 2 óra 30 perckor induló vonathoz a vasuti állomáson pontosan megjelenni sziveskedjenek.

A népgyűlésen a szövetkezett ellenzéki pártok intéző-bizottsága részéről: Gál Sándor volt képviselőházi elnök, Vertán Endre, Gróf Beihen István és Dr. Valentsik Ferenc országgyűlési képviselők fognak megjelenni s a székely népet a haza nagy veszedelméről felvilágosítani.

Polgártársak! Székely testvérek! Minél tömegesebben menjünk le Székelykeresztúrra! Hallgassuk meg a nemzeti ügy becsületes harcosainak szavait!

Este a 8 óra 95 perces vonattal Székelykeresztúrról vis zaindulhatunk és 10 óra 12 perckor már hazaérkezünk. Csatlakozzék minden igaz székely!

Polgárok! Veszélyben a haza!

Alkotmányunk még a darabont-időkben sem volt olyan veszedelmes támadásoknak kitéve, mint most... Az egész ország népe, mint egy ember, emelje föl szavát a zsarnoki elnyomás ellen! Magyarország milliói egyesítsék tiltakozó szavukat a miénkkel. A nép haragjának ereje büntesse meg azokat a kevélyeket, akik galádul hazánk, nemzetünk szabadságára törekednek. A szövetkezett országgyűlési ellenzék

Magyar szabadság.

— A „48 magyar vers“-ből —

Magyar szabadság, de nagyon virulsz!
Férges gyümölcs, holnap talán lehulsz.
Az elfajult fa sok bogyót terem,
Mit árulgatnak uton-utfélen;
Szép a bogyó, de rothadt a bele
S ki rád unszolja, megmérgez vele!

Cudar szabadság, annyit mondhatok:
Üres szó csak és már az is dadog;
A cifra szó egyetlen érdeme,
Hogy nem bilincs — szabadság a neve.
Ha magyar szabadság így halad:
Szabad meghalni a bitó alatt!

Szabad német szót falnod nemzetem;
Bécsét hizlalnod ősi véreden;
A hány faj áskálódik ellened,
Szabad jószágod ráfecsérelned;
Ihatol a császárra áldomást,
Csak sutiban a magyar királyt ne lásd!

Mikor lábuk tapodja a nyakad,
Szabad becsülnöd az oláhokat;
Szabad vagy, hogyha azt, mi nemzeti,
Osztrákimádó lelked megveti;
De jaj, ha nem kell Bécs fanyar bora:
Eloszlik a hazug szín mámor!

Hítvány szabadság! csillogó zsinor —
S rongyok fityegnek a sujtás alól;
Ágyutoroknak készített nyílás,
Repkénnyel fődve, hogy semmit ne láss!
Szabadságod csak mákony nemzetem:
Míg nieghötöznek, alszol csendesen.

Rudnyánszky Gyula.

Magyar köztársaság.

Makó, június 17.

Micsoda lélekemelő, boldogító varázsa
van ennek a fenséges fogalomnak: magyar
köztársaság!

A jelen kínzó fájdalmi között mind-
nyájan érezzük, hogy négyszáz esztendő óta
tartó minden szenvedésünknek örök elmu-
lását s a magyar nemzet boldogulásának a
felvirradását jelentené e fogalom életre
kelése!

De el fog jönni, mert el kell jönnie an-
nak a ragyogó időnek! Amikor elkövetkezik
az idők teljessége és betelik lelkünk minden
igaz reménysége. Életre kél, eljön egyszer a
magyar köztársaság!

Mert nem is volt halott, csak aludt az
eszme. De már támadni kezd s támadásában
erősebb a nehéz fellegeken áttörő éltető
napnál is.

Hogy közeledőben van a feltámadása,
hogy felvirrad ránk a magyar köztársaság:
tejjes bizonyosságot adott nekünk erről a
tegnapi napi is.

Sok-sok ezer népleleknek a magyar
köztársaság eljöveteleért való óhaja, vágya,
reménye tört elő tegnap Makó főterén ab-
ban a zugó üdvözlésben, mellyel Makó város
közönsége a magyar köztársaság eszméjének
bátor apostolát, Nagy Györgyöt fogadta s ez
eszme mellett való szent fogadalom volt az
a lelkes, rajongó ünneplés, mellyel ez a kö-
zönség szívből s tüntetően ünnepelte a csak
most alakuló magyar köztársasági párt itt
levő vezérét

A „Makói Függetlenségi Ujság“ tudósítá-
sából értesült a makói közönség, hogy eljön
közénk, itt lesz Nagy György dr, a magyar
köztársasági párt már is nagynevű vezére.
S ez a közönség leste, várta, mikor érkezik
s érkeztek szeretője, becsülése s tisztelete
minden jelével halmozta el a ragyogó eszme
ez új — Messiását, Óriási tömeg vette kör-
rül az utcákon, virágokat szórtak az útjára
s zugó éljenzések közt ünnepelték úgy, a
mint Justh Gyulán kívül Makón még senkit-
sem ünnepelt ez a nép. Beszédjét pedig,

melyet a népgyűlés keretében tartott, fro-
netikusan zugó, folytonos éljenzésében s lel-
kesedésének igaz kitörésével kísérte az
óriási tömeg.

Ünnepeltük Nagy György dr, mert hir-
dette köztünk a köztársaság nemes eszméit
s ünnepeltük ez eszmének jövő életrekaltetését,
a magyar köztársaságot.

El fog ez jönni, mert el kell jönnie!

Dr Kiss Pál.

Színes képek.

A rémuralom-humora.

Ismeretes, hogy a parlamenti nagy nem-
zeti munka tartalmára az előrelátható és
óvatos kormányhatalom — Budapest szé-
kesfővárost a szó teljes értelmében hadi ál-
lapotba helyezte.

Nagy kardcsörtetések, szuronyok villo-
gása, háborus időkre emlékeztető táborozá-
sok figyelmztetik a székes főváros békés
polgárságát, hogy ha már a dunaparti fényes
palotában — meg is szüntették rövid uton
a jog és törvény uralmát, ha már ott fel is
bomlott minden alkotmányos rend, az utcán
muszáj rendnek és békének lenni.

Annyit csak elvárhat a kormányhatalom
a polgárságtól, hogy ha már a nagy nem-
zeti munka meglepő sikere alkalmából nem
is rendez diadalmeneteket, legalább be-
csületos és jó arcot vágjon a nagyszerű
munkához... Ezért kell rendnek, csendnek
és békének lenni az utcán s ezért kell az
ostromállapot.

Valamennyire hasonlít a kormányhata-
lomnak ez a nemes törekvése ahhoz, ami-
kor az utolsó perceit élő elítélttől, akinek
legdrágább kincse veszendőben van, annyit
kiakarnak eszközölni, illetve erőszakolni,
hogy a következő kegyes művelethez vág-
jon legalább becsületos, jó arcot és sava-
nyúság vagy nemtetszés kifejezésével ne za-
varja az aktus síma menetét.

Nem lehet csodálkozni, ha egy ilyen
helyzet, — a kétségtelen fájdalmas érzések
mellett — megtermi a maga humorát is s
akadnak többen, akik a humor jegyében
szólnak hozzá a nagy eseményekhez.

Igy a humor jegyében vette tárgyalás
alá mindjárt az első nagy „munkanap“ es-
tétjén az aznap összegyűlt eseményeket egyik
körúti kávéházban a Budapesten időző szé-
kely fiuknak az a társasága, mely ebben a
kávéházban rendszeren össze szokott gyűlni.

Tárgyalás közben — természetesen —
ebben a társaságban is beállott az a bizo-
nyos, közismert, pillanatnyi mély eszönd, me-
lyet a társaság egyik ügyvédjelölt tagja sza-
kitott meg a következő szavakkal:

— Nem is tudjátok fiuk, micsoda nagy
keresett értéket képvisel a mai naptól fogva
Tisza István gróf a magyar nemzet szá-
mára... Szinte becsülnie kell...

— Hogyan? — kérdezték bámulva a
társaság többi tagjai.

— Hát egyszerűen úgy, hogy a külföldi
uralkodók, ha ezután meggyül a bajuk a
parlamentjükkel, nem fognak zavarba jönni,
hanem diplomáciai uton egyszerűen kiköl-
eszözik Tisza grófot egy pár hétre, esetleg
(hisz ez is elég) egy pár napra s minden
rendben van. Tisza tehát egy nagy, előkelő
külföldi kereslet elé néző iparcikk lett a mai
nappal, ami nem kutya, ami iparilag oly
nyomorúságosan álló nemzetünk szempont-
jából.

Általános volt természetesen az óhaj,
hogy csak minél előbb kerüljön bele Tisza
gróf ilyen alapon a nemzetközi nagy árufor-
galomba...

A további beszélgetések során a várme-
gyékről esett szó olyan értelemben, hogy
talán mégis illenek, ha ezek a jó öreg vé-

dőbástyák most hirtelen akcióba lépnek s
különösen a parlamenti ellenzék nagy és
nehez harcát támogatnák.

— Hiába való lesz ez is — jegyezte
meg a társaságnak előbb szereplő tagja.

Dehogy-dehogy, tiltakoztak a többiek
— De igen magyarázta tovább az ügy-
védjelölt. — Magyarországon ma már min-
den lehetséges. Miért ne volna — a tör-
téntek után — lehetséges az, hogy Tisza
gróf magát az összes vármegyék mozgó fő-
ispánjává neveztesse ki s ebben a minősé-
gében sorjában ő hívja össze a vármegyék
közgyűléseit és ő elnököljön azokon? A többi
aztán magától következik. Fogadok, hogy
akkor minden vármegye inkább már előre
kiállítja az ajoncokat s azoknak élén ban-
dériummal fogadja a hatalmas főurat, sem-
hogy a nagy „élő lelkiismerettel“
szemben, mely ma egyetlen forrása hazánk-
ban minden jognak és szabadságnak, ellen-
állásba kezdjen.

A társaságnak ugyanezen ügyvédjelölt
tagja pár órával később, éjtel körül Buda-
pest egyik nagyobb utcáján fel- és alá-
tálya, egy barátjára várakozott, amikor egy
rendőrök és csendőrökből vegyesen összerak-
ott kirendeltség egyik tulbuzgó rendőrtagja
utjat állotta...

Ennek a csendőri fedezet és őrizet alatt
álló, tulbuzgó rendőrnek gyanus volt az,
hogy ez az uriember gondolataiban elmé-
lyedve járkál fel és alá.

— Mit akar ön itt? — kérdezte megfe-
lelő hivatalos hangnemből.

— Ahhoz nincs köze önnek — felelte
nyugodtan az ügyvédjelölt.

— Hogy mer ön velem így beszélni,
— rivalt rá erre a rendőr — igazolja ma-
gát!

— Bocsánatot kérek, — mondta előzé-
kenyen a megtámadott uriember, átnyújtva
egyidejűleg ügyvédjelölti igazolványát — tes-
sék megnézni, én sokkal messzebb állok a kép-
viselőségtől, semhogy személyes szabadságom ne
lehetne...

Az őresapat megfelelő kibetűzések
után, hivatalos göggel távozott.

Dr Bálint Endre.

Wier gratuliren

dier Stefan Tisza.

A kamarilla és Görgei már gratuláltak Tisza Ist-
vánnak, a redőrökkel, géppuskákkal őrizett nemzeti
hősnek Vajjon, még kik következnek?...

Telepathia útján megtudtuk, hogy Tisza István
szellemi és erkölcsi elődei: Karaffa, Kolonics, Jella-
sich, Haynau és Bukow, a székelyek hőhéra, a más-
világról a következő sürgönyt küldték neki:

Im Namen Grossösterreich. Grüss dich Gott
Kriegskamerad!

Örök hála Neked és dicső társaidnak, hogy meg-
cselekedted, amit mi ezer gyilkossal, vérpaddal sem
tudunk megcselekedni. Megnyugszik a lelkünk, mert
végre die Rebellen a felséges császár lába előtt
feküsznek. Heil dierim Siegeskränz! Örízze az egy-
séges birodalom szelleme a te drága személyedet, a
míg leszen „Egy akol s egy pásztor!“ Hoch! hoch!
dreimal hoch!

Karaffa, Kolonics, Jellasich, Haynau és Bu-
kow, a székelyek hőhéra.

Válasz fizetve. Vagy hozd el személyesen.

Ne hívja kutyáját senki se Tiszának!...

Ne hívja kutyáját, senki se Tiszának,
Hisz' a kutya, cigan becsületos állat!
Nem érdemli meg azt, a háznak hü öre,
Hogy ily hitvány névvel tituláljuk őt le.
Becsületos szívvel őri ő a házat,
Ne hívja kutyáját, senki se Tiszának!

Ne hívja kutyáját, senki se Tiszának,
Mert a kutya nemcsak hü, de hálás állat!
Sokszor több hála van egy-egy kutyaszívbe,
Mint sok gögös urnál, ki fesseleg diszbe.
Gazda után kutyát hányszor ő! meg bánat!
Ne hívja kutyáját, senki se Tiszának.

Ne hívja kutyáját, senki se Tiszának,
Mert közvagyon ellen, kutya sohse támad.
Tisza csatlósai milliókat lopnak —
És a közvagyonból dusan tollasodnak...
Becsületos kutya, tolvajt mindig támad, —
Ne hívja kutyáját, senki se Tiszának!...

(Csikvármegye.)

E NAP

Hétfő július

Theodorik

az új évnegyed kezdete. Ha előfizetése lejárt, siessen azt megújítani, hogy a »SZÉKELY-UDVARHELY« továbbra is b. címére pontosan küldessék

Székely Testvérek!

Nagy küzdelem előtt áll a magyar nemzet. Szüksége van minden fiára, de sokszorosan szükséges a szabad, függetlenségi, bátor szavú ujság. Mert ha minden szabadságunktól megfosztanak is, a sajtó által vissza szerezhetjük elkobzott jogainkat.

Támogassuk az igazi 1848-as függetlenségi sajtót, mert azzal önmagunk függetlenségét, szabadságát segítjük elő. Hazafias tisztelettel kérjük tehát az előfizetések megújítását. Előfizetési ár negyedévre 2 K 50 f

HIREK.

Személyi hírek. Csiky László kir. ítélőtáblai tanácselnök *Konczwald* Endre táblai elnöki titkárral az elmúlt héten Székelyudvarhelyt időztek. Ugyancsak a hét elején volt Székelyudvarhelyt Dr *Börcsök* Andor kir. törvényszéki betétszerkesztő bíró is Budapestről, az igazságügyi miniszterium VIII. ügyosztályából, melynek egyik vezetője Dr zilahi *Sebess* Dénes kir. ítélőtáblai tanácselnök. Mint a kiszivárgott hírekől értesülünk — a székelyudvarhelyi kir. törvényszék ügyvezetéséről mindenütt díszelőleg nyilatkoztak. Ez a mily megnyugtató a köz érdekében, épp annyira buzdító, felemelő tudat lehet a derék bírói karra és kezelő tisztviselőkre nézve, ugyancsak Dr *Haan* Béla kir. törvényszéki elnöknek, ki a vezetésére bízott nagyfonságu intézmény élén áll.

Sebesi Ákos segesvári kir. közjegyző, az udvarhelyi ref. egyházmegye főgondnoka, a székelyudvarhelyi ref. főiskola, Udvarhelyvármegye tvh. bizottságának tagja e hó 19 én 67 éves korában elhalt Segesvárt. Temetése pénteken délután, a segesvári ref. templomból általános nagy részvét mellett történt meg s hült porait az ottani ág. ev. egyház sírkertjébe helyezték örök nyugalomra.

Kinevezés. Az igazságügyi miniszter *Rabocska* István abrudbányai járásbírói telegkönyvi átalakító díjnokat az oklándi járásbírószághz irnoknak nevezte ki.

Nagyidők tanuja, az 1848-49-es szabadságharc egyik résztvevője volt Molnár Mózes székelyudvarhelyi polgár, akit e hó 20-án 88 éves korában helyeztek nyugovóra a ref. temetőben Székelyudvarhelyt. Vajda Ferenc ref. esperes igen szép és meghatározó szavakban emlékezett vissza a nagyidők tisztes kört ért hősenek hazafias ténykedéseire.

Új köztársasági per. Dr Nagy György politikai folyóirata a »Magyar Köztársaság« júniusi száma erős, tüzes hangon ostromozza az alkotmány ellen elkövetett merényletet. Különösen erős magának a szerkesztőnek vezércikke, melyet »Fel a köztársasági zászlóval« cím alatt írt. A királyi ügyészség Dr Nagy Györgynek ezt a cikkét inkriminálta, mert felfogása szerint a szerző a Btk. 173-§-ába ütköző, az alkotmányos államforma megtámadásának vétségét követte el. A folyóirat megindulása óta ez már a harmadik köztársasági per. Az első perben, melynek Dr Nagy György volt a vádlottja, a szegedi esküdtészek egyhangú felmentő verdiktet hozott. A második per Korniczky Dezső ellen indult a »Köztársasági üzenet 1849-ben« cím alatt írt cikke miatt. Dr Nagy György kihallgatásakor kijelentette, hogy az ügyészség vádindítványa ellen felfolyamodással nem él, ki-

vánja a főtárgyalás sürgős kitűzését, hogy egy új egyhangú felmentő ítélettel a nemzet egy lépéssel újra közelebb juthasson a köztársaság földje felé. Jellemző a köztársasági hangulatra, hogy a Magyar Köztársaság júniusi számát kétszer kellett utánna nyomtatni s e szám 4000 példányban ment szét az országban. E hangulatot jellemzi Dr Kiss Pál, a makói függetlenségi és 48-as párt elnökének mai lapunkban közölt cikkeje is.

A gazdasági cseléd bérkövetelése. Fölmerült eset alkalmából mondotta ki a hatásköri bíróság, hogy a gazdasági cselédnek a szolgálatból jogellenes elbocsátása alapján hátralekos bér iránt való követelése nem kártérítési, hanem cselédbérkövetelés, mihez képest annak az érvényesítése, összegére tekintet nélkül, a közigazgatási bíróság hatáskörébe tartozik.

Új adóhivatal. Udvarhelyvármegye területén Oklánd székhellyel 1912. évi július 1 én új m. kir. adóhivatal állították fel, melyhez a székelyudvarhelyi adóhivatal kerületéből: Abásfalva, Ábránfalva, Bardócz, Bágy, Bibarczfalva, Erdőfüle, Ége, Felsőrákos, Gyepes, Homoródalmás, Homoródbene, Homoróddaróc, Homoródjánosfalva, Homoródkemenyfalva, Homoródrmete, Homoródszentlászló, Homoródszentmárton, Homoródszentpál, Homoródszentpéter, Homoródujfalu, Jásfalva, Karácsonfalva, Kányád, Kénos, Kisbaczon, Lókod, Lövete, Magyarhermány, Miklósfalva, Olasztelek, Oklánd, Petek, Recsenyöd, Sándortelke, Székelydália, Székelyderzs, Székelymuzsna, Székelyszáldobos, Székelyzsombor, Telekfalva, Vargyas és Városfalva községek oszthatnak be.

Az »ágyrajáró« szövetkezeti igazgató, Kathonay Béla bünperében a főtárgyalás e hó 27-én d. e. 9 órára van kitűzve Budapesten, a Markó-utca 27. sz. I. em. IV. ajtó alatt levő büntető törvényszéknél. Székelyudvarhelyről meg vannak idézve: Szász József, Kulesár Ferenc, Szibian György és neje, Lőrincz István, Balázs Ferenc, Sepső Róza és Kathonay Béláné Kalicza Gizella fényképész. Annak idején az összes fővárosi és vidéki lapok megemlékeztek a háziipari szövetkezetbe utazó, tagokat és főképp 3 koronákat gyűjtő Kathonay letartóztatásáról. A fővárosi rendőrség a »Székely-Udvarhely« leleplezése alapján, a Magyar Védő Egyesület közbenjárására föllelte le és azóta mostanig vizsgálati fogságban van az ex-szabó szövetkezeti igazgató Ha a budapesti ügy befejezést nyer, azután Székelyudvarhelyt következik a vizsgálati fogság, mely Kathonay Béla ellen itt is el van rendelve az »Első Székely Háziipari Országos Szövetkezet« ügyéből kifolyólag.

Felvétel internátusba. A székelyudvarhelyi m. kir. főreáliskolával kapcsolatosan egy, a szerényebb igényeknek megfelelő internátus szervezetet, melynek célja az ide felvett, a főreáliskolába járó tanulókat gondos felügyeletben, tanításban és nevelésben részesíteni. Ezen internátusba a jövő iskolai évre több megüresedő fizetéses helyre pályázat nyitattik. Az egész díjasok egy iskolai évre 450, a mérsékelt díjban részesülők pedig 350, vagy 250 K tartási díjat fizetnek. Azok a szülők, vagy gyámok, kik kellő magaviseletű és előmenetelű fiaikat, illetőleg gyámoltjaikat az internátusba felvételre öhajják, m. kir. vallás- és közokt. miniszterhez címzett, egy koronás bélyeggel ellátott kérésüket — lakásuk pontos megjelölésével — a m. kir. áll. főreáliskola igazgatóságához nyújtásuk be f. évi július hó 5-éig. Bővebb felvilágosítást készséggel küld az igazgatóság.

Tisza-Eszlár. Idestova 30 éve annak, hogy az akkor világhírré szert tett s a múlt század legnagyobb szenzációját keltett tiszai pernek egész tárgyalási anyaga hiteles gyorsírói jegyzetek alapján megjelent. Az a szinte páratlan érdeklődés, mely e mű megjelenését akkor kísérte, s amelynek élő

bizonyosságként az első kiadás összes példányai elfogytak, ma sem csökkent, — sőt tudósok, ügyvédek, bírák és orvosok ma is annyira keresik e művet, hogy szerény véleményünk szerint a tudományak tesz szolgálatait a »Nyírvidék« könyvkiadóhivatala, a midőn a számtalan sürgetésnek és felhívásnak eleget tesz, s ebből második kiadást rendez. Amiképen az új kiadás ténye minden tendenciát nélkülöz, azonképen maga a mű is tisztán tudományos célt szolgál. Tartalmazza e mű a törvényszék előtt lefolytatott — akkor még — végtárgyalásnak egész lefolyását, minden legcsekélyebb mozzanatát, a nagy perben eljáró, szerepelt vagy közreműködött összes egyéniségeknek és személyiségeknek a végtárgyaláson tett minden szavát és nyilatkozatát, a kir. törvényszék által meghitelt gyorsírók hivatalos feljegyzései alapján, s egyetlen megjegyzés, rövidítés avagy hozzátoldás nélkül. Tartalmazza továbbá — s ugyancsak hiteles gyorsírói jegyzetek alapján — a vád- és védbeszédeket, tartalmazza végül az összes bírói ítéleteket! Ez a nagy mű, amely nem más, mint a realis valóság, s amely egy kortörténelmi, mint jogi s orvosi szempontokból is kitűnő jelentőséggel bír, mintegy 126 íven körülbelül 2000 oldalon, 2 kötetben jelenik meg s előfizetési ára 20 korona, bolti ára 25 korona lesz. Megrendelhető utánvét, mellett. — de havi 5 korona részletre is, Nyír-egyházán, a »Nyírvidék« könyvkiadóhivatalában.

Erdélyrészi orsz. kirakóvásárok június 24-én Alsórákos, Alvincz, Csikkarcfalva, Göröcsön, Kisselyk, Makfalva, Pánczéléseh, Segesvár, Torda; 26-án Gerend, Oláhlapos, Sepsiszentgyörgy; Maroskecze, Szerdahely, Szinye (Dés mellett), Teke; 28-án Hosszúfalva, Kápolnásfalu, Szilágyosmlyó, Zabola, 29-én Magyargyerőmonostor, Óradna, Sajóudvarhely; 30-án Bonczháza, Csikszépvíz, Nagydisznód.

A szatmárnémeti ref. tanítóképző intézet, mely internátussal kapcsolatos, már most elfogad jelentkezőket az 1812-13. isk. évre. Értesítőt vagy bárminemű felvilágosítást szívesen nyújt az igazgatóság.

A »Magyarország« a törvénypró, alkotmányértő kormányzati rendszer elleni küzdelem első sorába áll. Ez okból vont magára a kormány boszuját. Tudvalevő, hogy a kormány a »Magyarország«-ot a vasúti pályaudvarokból kitiltotta, mert ez által megbénítani vélte annak az egész ellenzéki szellemnek terjedését, amelyet a »Magyarország« képvisel. A méltatlan üldözésnek maga a közönség vethet könnyű szertel véget, ha előfizet a »Magyarország«-ra. Ezáltal a közönség biztosan, kényelmesen, sőt olcsóbban jut lapjához, mintha a pályaudvarokon szereznék be. A »Magyarország«-nak az ország legtávolabbi vidékein lakó előfizetői is már kora reggel birtokába jutnak annak az újságnak, mely husz éves multja alatt mindig az igazi nemzeti törekvéseknek és a demokratikus haladásnak volt lelkes szószólója. A hazafias közönség bizonyára siet tehát a kormány üldözésével szemben a »Magyarország« támogatására, és a lap minden barátja igyekezni fog ismerősei körében újabb híveket szerezni az újságnak. Előfizetések a »Magyarország« kiadóhivatalába, Budapest, VII., Rákóczy ut 38. sz. alá küldendők. Előfizetési díj negyedévre 7 korona, félévre 14 korona, egész évre 28 korona.

Értesítés. Tisztelettel szíves tudomására hozom a mélyen tisztelt nagyközönségnek, hogy a tavaszi idényre a legújabb férfi és női divatújdonságok: kalapok, ruhaszövetek férfi és női felöltők és választékban raktárra érkeztek és a legjutányosabb árakban rendelkezésére bocsátom. Mindenkinek saját érdekében ajánlom szíves megtekintését szükségletei esetén. Tisztelettel: SZENKOVITS JÁNOS utóda.

Csomagoló papir kapható e lap kiadóhivatalában Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz.

